

Inatsisartuni ilaasortaq Bentiaraq Ottosen, Atassut

E-mailikkut uunga nassiunneqarpoq: inatsisartut@inatsisartut.gl

Bentiaraq Ottosenimit § 37-mut tunngatillugu apeqqutinik nr. 163-miittunik akissuteqarneq

Inatsisartut suleriaasianni § 37, imm. 1-ip malitsigisaatut nunat allat niueqatiginerinut tunngasunik Naalakkersuisunut apeqqutit saqqummiussimavatit, ilanngullugillu Amerikap Avannaani killeqanngitsumik niueqatigiinnermik kattuffimmi NAFTA-mi nunanik ilaasortaasunik niueqateqarnermut tunngatillugu aamma apeqqutit saqqummiuppavit.

01-08-2018
Sagsnr. 2018 - 15358

Postboks 1601
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
E-mail: isiin@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Apeqqutitit suliassaqaqfinni akineqartussanngorlugit innersuussutaapput. Apeqqutit ataasiakkaat akissuteqarfigineri ataani takuneqarsinnaapput, taakkulu Nunanut Allanut Naalakkersuisoqarfimmit aamma Ineqarnermut Attaveqatigiinnermullu Naalakkersuisoqarfimmit ilanngussat ilaliullugit suliarineqarput.

1. NAFTA (North American Free Trade Agreement) USA, Canada, Mexico akornanni suleqatigiiffik pillugu soqutiginartunik periarfissaqarpoq, tamanna sulissutiginiarneqarnerpa?

Akissut: North American Free Trade Agreement (NAFTA) 1994-imeersuuvoq, tassaavorlu aningaasaqarnikkut ingerlatsivissuit USA-p, Canadap aamma Mexicop akornanni killeqanngitsumik niuertoqarnermut isumaqatigiissut. Præsident Trumpimik qullersaqarluni Amerikami naalakkersuisoqarfiup nutaap isumaqatigiissutip nutaamik isumaqatiginninniutiginera aallarnisalersimavaa, isumaqatigiissummullu naleqqiullugu isumaqatiginninniarnertit taakku qanoq nassataqassanerat nalorninartuuvoq. Taamaattumik piffissami matumani qanoq iluseqartumik sunillu piumasaqaatitaqartumik NAFTA-mik isumaqatigiissummik aallaaveqartumik suleqatigiissinnaanermik aallartitsisoqarsinnaassanersoq nalorninartuuvoq.

Taamaattorli Amerikami Avannarlarmi nunavissuarmi sanilerisatsinnik niueqatigiinnissamut periarfissat annertusarnissaat Naalakkersuisut pingaartuutippaat. Ilaatigut tamanna patsisigalugu Namminersorlutik Oqartussat 2014-imi Washington D.C.-mi sinniisuuffimmik pilersitsipput. Sinniisoqarfimmi pisortaq aamma Canadamut attaveqartuutitaavoq. Amerikap Avannaani

sanilerisatsinnik annertusisamik niuernermt tunngatillugu unammilligassat annertunerpaasa ilaat attaveqarfinnut tunngasuupput, ilanngullugulu minnerunngitsumik umiarsuartigut. Tassunga atatillugu Islandimi Eimskipimik Royal Arctic Linep suleqateqalersimanera ilisimatitsissutigineqarsinnaavoq, taamaalilluni Kalaallit Nunaannut tamaangaanniillu assartukkat Reykjavik aqutigalugu USA-mi Canadamilu umiarsualiviit amerlanerit angallavigineqalerlutik.

2. Niuerneq eqqarsaatigalugu periarfissanik annertuunik ujartuisoqarnerluni?

Akissut: Nunanik allanik niueqateqarnerup annertusarnissaata pingaartuunera naalackersuisooqatigiinnissamut isumaqatigiisummi takuneqarsinnaavoq. Tassunga ilaavortaaq nunanik Danmarkip avataaniittunik niueqateqarneq.

Nunat tamalaani niuffaffinni Kalaallit Nunaata inissisimaffia nukittorsarniarlugu nunat tamalaani niuernikkut saqqummiussinerit ingerlanneqartarput. Ukiuni kingullerni tallimat-arfinilinni niuerneramik saqqummiussisarnerit arlalinnik sammiveqartinneqarsimapput, pingaarnertut sammineqarlutik takomariartitsineq, sermermik/imermik avammut nioqquteqarnerit, puisit amiinik tunisassiat, nukissiorneq qorsuk (erngup nukinganik nukissiorneq), attaveqarfinni aningaasaliinerit (mittarfiit), aamma aalisakkat/qaleruallit. Ukiorpasuaru pingaartinneqartut tassaasimapput Kinami niuffaffik, tulleralugit Korea Kujalleq aamma Japan.

Niuerneq aamma niuffaffinnut attafeqarfiit nukittorsaqqinniarlugit Namminersorlutik Oqartussat Bruxellesimi, Washington D.C.-mi – aamma 2018-imi ukiamit – Reykjavikimi sinniisoqarfiit pilersippaat. Sinniisoqarfiit attaveqarfiit niuernermt tunngasut nukittorsarnissaannut ilaaqataapput, aammalu niuernikkut aningaasatigut iluanaarniuteqarfiusut attuumassuteqartut nunani allani niuffaffinni nittarsaannerinut.

Ukiuni takkuttussani aamma pilersaarutaavoq – aamma naalackersuisooqatigiinnissamik isumaqatigiisummi tamanna takuneqarsinnaalluni – nunani amerlasuuni sinniisoqarfinnik ammaasoqassasoq, ilanngullugu Beijingimi, ilaatigut niuffaffinni taakkunani sammisaqarneq nukittorsarniarlugu. Aammattaaq arlalinnik sammiveqartumik niuernermi suleqatigiinnermt, ilanngullugit minnerunngitsumik WTO, kiisalu nunat akornanni kattuffinnut EU-tut ittunut tunngatillugu nunatsinnit soqutigisarifat Naalackersuisut aamma isumagisaraat.

3. Nioqqutissanik assartuussineq pillugu periarfissat nutaamik attaveqaasernissaat qanoq pilersaarutigaaasigit?

Akissut: Apeqqummut 1-imut akissut takuuk.

4. Nunami namminermi imminut pilersornerulerneq avammullu niueqatigiinneq pilersaarusiortoqarsimanerpa?

Akissut: Imminik pilersuinerup aamma nunanik allanik niueqateqarnerup akornanni eqqortumik oqimaaqatigiittoqassanera Naalakkersuisut pingaartuutippaat. Kalaallit Nunaanni innuttaasunut iluaqutaasussamik aningaasaqarnikkut siuarsarnissamik pilersitsisinnaasut suliassaqarfiit uagut nunatut iluaqutissaqarfigisagut, imaluunniit piukkunnaateqartut Kalaallit Nunaata atortariaqarai Naalakkersuisut isumaqarput.

Nukissiornermi mingutitsinngitsumi nunarput suli tamakkiisumik iluaqutigineqanngitsumik imminut pilersortunngornissamut periarfissaqarpoq. Tamanna iluaqutiginiarlugu suliniuteqarput, aningaasaliisinnaasunik soqutiginnilersitsiniarluta suliniuteqaratta, nukissiuutinik mingutitsinngitsunik akikitsunillu nukissiorunik suliffissuaqarfinnut nukimmik annertoorsuarmik atuiniartunik soqutiginnilersitsiniaratta.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Aqqalu Jerimiassen